

SÈRIE 1

EXERCICI 1

OPCIÓ A. Casa Milà, o la Pedrera, d'Antoni Gaudí.

Exercici 1: Fitxa o esquema de comentari [1punt].

Cal valorar que el desenvolupament de l'esquema sigui coherent i que no falti cap dels quatre apartats que es detallen a continuació:

- Fitxa tècnica (autor, títol, datació, tècnica, lloc de conservació...)
- Context històric i cultural de l'obra.
- Estil: característiques formals, compositives i tècniques.
- Iconografia, iconologia, recepció: Tema, significats, funció i usos.

Puntuació:

- Valorar amb mig punt quan els quatre blocs hi siguin.
- L'altre mig punt en funció del grau de detall i encert.

Exercici 2: Desenvolpeu el comentari [4 punts].

Es valora l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat en el primer exercici (no cal repetir la fitxa tècnica).

Context: cronologia i marc històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'20]:

- 1906-1912 (s'admet finals segle XIX – inicis segle XX).

Context històric i cultural [0'40].

- Consolidació dels Estats Units d'Amèrica.
- Noves potències econòmiques: EUA i Japó.
- Segona revolució industrial.
- Auge de la burgesia a Europa.
- Eixample barceloní.
- Consolidació del moviment obrer a Catalunya.
- Setmana tràgica.
- Naturalisme i simbolisme literaris.
- Generació del 98.

(Quatre ítems: posar màxima puntuació.)

Context artístic [0'40].

- Possibilitats artístiques del ferro.
  - La fotografia i la seva incidència en les arts visuals.
  - Capitalitat artística a París.
  - Art total.
  - Recuperació de les artesanies.
  - Inici de les avantguardes artístiques, caracteritzades per la voluntat de ruptura.
  - Pervivència de l'*Art Nouveau* en diversos països europeus, en la seva doble vessant innovadora i burgesa.
- (Quatre ítems: posar màxima puntuació.)

Estil: descripció formal i estructural [2 punts].

Estil: [0'50 punts].

- Modernista (s'admeten altres sinònims: *Art nouveau...*) [0'25].
- Encàrrec de la família Milà (Roser Segimon de Milà) [0'25].

Descripció formal i estructural: [1'20]:

- Edifici d'habitatges situat al xamfrà de passeig de Gràcia amb Provença (Barcelona), format a partir de la suma de dos solars.
  - Subdividit en: planta baixa, cinc pisos i golfes (d'un sol nivell, tot i que hi ha dos rengles de finestres), les darreres enretirades del pla de façanes (exterior i interior).
  - Predomini evident de la corba tant en planta com alçat.
  - La façana exterior és asimètrica i sinuosa, revestida de pedra amb àmplies i capritxoses obertures.
  - La façana és una estructura autònoma a partir d'un complex sistema de bigues i tensors de ferro.
  - Les baranes de ferro colat, amb la seva variació i forma, potencien la plasticitat de l'edifici.
  - Els terrats mostren també formes capritxoses a les torres de ventilació, xemeneies o caixes d'ascensor, revestides del característic trencadís ceràmic.
  - Cada pis és de planta lliure sobre pilars, fet que facilita la distribució lliure de l'espai.
  - Els habitatges tenen coberta embigada però tapada amb ornamentacions de guix.
  - Les golfes presenten en canvi una coberta amb arcs parabòlics de maó, que tenen diferents alçàries..
  - Els dos patis, també asimètrics, faciliten la il·luminació i ventilació de tot el conjunt arquitectònic.
  - La fusteria arquitectònica i el mobiliari són també disseny d'Antoni Gaudí.
- (Donar la puntuació màxima amb vuit ítems o més.)

Models, influències, repercussió [0'30]:

- Evolució del propi llenguatge gaudinià, de gran originalitat.
  - Inspiració en les formes de la naturalesa.
  - Repercussió de l'obra de Gaudí en l'arquitectura expressionista alemanya (Erich Mendelsohn, Bruno Taüt) i els seus seguidors (Jujol...).
- (Donar la puntuació màxima amb dos ítems o més.)

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'art

Funció, simbolismes [1 punt].

Funció [0'20]:

- Edifici d'habitatges plurifamiliar. Comanda de la família Milà.
- Urbanització del passeig de Gràcia.

Simbolismes [0'80]:

- Expressa la voluntat de l'arquitecte de crear una obra d'art total: integració de les arts, tècnica i estètica, tradició i modernitat, arquitectura, arts i artesanía.
- Referències naturalistes: des de les onades del mar fins a una pedrera, d'on deriva la seva denominació popular.
- Existència d'elements religiosos a la façana: inscripció *Ave-Gratia-M-plena-Dominus tecum* i una escultura de la Verge, suprimida per la mateixa família Milà.
- Prototipus de l'habitatge de l'alta burgesia barcelonina.

[0'20 cada ítem]

EXERCICI 1

OPCIÓ B. Composició núm. 1, de Jackson Pollock.

Exercici 1: Fitxa o esquema de comentari [1punt].

Cal valorar que el desenvolupament de l'esquema sigui coherent i que no falti cap dels quatre apartats que es detallen a continuació:

- Fitxa tècnica (autor, títol, datació, tècnica, lloc de conservació...)
- Context històric i cultural de l'obra.
- Estil: característiques formals, compositives i tècniques.
- Iconografia, iconologia, recepció: Tema, significats, funció i usos.

Puntuació:

- Valorar amb mig punt quan els quatre blocs hi siguin.
- L'altre mig punt en funció del grau de detall i encert.

Exercici 2: Composició núm. 1, de Jackson Pollock [4 punts].

Es valora l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat en el primer exercici (no cal repetir la fitxa tècnica).

Context: cronologia i marc històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'20]:

- 1950 [mitjan segle XX].

Context històric i cultural [0'40].

- Període posterior a la Segona Guerra Mundial (després bomba atòmica).
  - La Guerra Freda entre els EUA i la URSS.
  - Desenvolupament científic i primera onada tecnològica.
  - La generalització de la informació: vells i nous mitjans de comunicació (TV).
  - La societat del consum i la publicitat.
- [Quatre ítems: donar la màxima puntuació.]

Context artístic [0'40]. [Quatre ítems: donar la màxima puntuació.]

- Trasllat de la capitalitat artística a Amèrica del Nord (Nova York).
- Creació d'un art pròpiament americà.
- Segones avantguardes artístiques.
- Informalisme europeu.
- Funcionalisme arquitectònic (Quatre ítems: donar la màxima puntuació.)

Estil: característiques formals, compositives i tècniques [2 punts].

Tècnica: [0'25 punts].

- Pintura a l'oli i acrílica sobre llenç.

Estil: [0'25 punts].

- Expressionisme abstracte, expressionisme abstracte gestual, *action painting* (totes són vàlides).

Anàlisi formal o compositiva [1'00]:

- Llenç de grans dimensions (aprox. 2,50 x 5 m).
- Sensació d'*horror vacui* (*all-over-painting*).
- Dinamisme i gestualitat a través de les línies.
- Absència de figuració.
- Ús majoritari de colors primaris: blanc, negre, groc, blau...
- Regalim i degoteig aleatoris de la pintura sobre el llenç (*dripping*).
- Intervenció de l'atzar, de la improvisació en el resultat.
- Expressió d'una pulsio vital.

[Donar tota la puntuació amb 5 ítems o més.]

Influències rebudes [0'50]:

- Picasso i el Surrealisme.
- Muralistes mexicans (Rivera...).
- Aborígens americans (dances, rituals i expressions artístiques).

[Amb dos n'hi ha prou per donar tota la puntuació.]

Tema, significat i funció [1 punts].

Tema [0'20]:

- Absència de tema figuratiu.
- Art abstracte.

Significat i funció [0'60]:

- Expressió de l'alliberament espiritual a través de la creació.
- Defensa de la llibertat creativa.
- Reflex de la crisi després la segona guerra mundial.
(Amb dues de les idees, donar tota la puntuació.)

Fortuna visual o transcendència artística [0'20]:

- Un dels fundadors de l'abstracció americana.
- Precedent del *body art* o de la *performance* a través del seu sistema de creació.

EXERCICI 2

OBRA 1: *August de Prima Porta*.

a) Dateu i situeu l'obra en el seu context històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'50]:

- Inici de l'època imperial romana, segle I aC., segle I dC.
- L'obra de marbre és una còpia de c. 14 dC, sobre un original de bronze de c. 20 aC. (0'25 x ítem)

Context històric i cultural [0'50]:

- Època d'August.
  - Imperi dividit en províncies.
  - Pax romana.
  - Art propagandístic del poder imperial.
  - Grans obres públiques.
  - Interès romà per la cultura i l'art dels grecs
  - Auge de la literatura llatina (Virgili, Horaci, Ovidi...).
- (Per quatre ítems: posar màxima puntuació.)

b) Digueu a quin estil pertany aquesta escultura i enumereu TRES característiques formals i/o conceptuals de l'escultura arcaica grega [1 punt].

Estil [0'25]:

- romà imperial

Característiques de l'escultura grega arcaica [0'75]:

- escultura rígida,
  - llei de la frontalitat,
  - moviment convencional (cama esquerra avançada),
  - no mostra expressió de sentiments,
  - concepció esquemàtica de l'anatomia,
  - els tipus bàsics són els *kouroi* (homes) i les *korai* (dones).
- (Tres ítems correctes: posar màxima puntuació.)

c) Feu un comentari tècnic, formal i estilístic de l'obra [1 punt].

- Estàtua exempta, dempeus.
  - Descalça, vestida amb *paludamentum* (capa) i cuirassa.
  - Talla de marbre.
  - El cupido sobre un dofí que apareix als peus ajuda a sostenir l'estàtua (al bronze no hi era, ja que no necessitava suport).
  - *Contrapposto*.
  - Treball de tendència realista al vestit i a la cuirassa.
  - Trets individuals retratístics al rostre.
- (Si apareixen cinc dels ítems, ja es pot comptar tot el punt.)

d) Exposeu el tema, la iconografia i el simbolisme d'aquesta escultura [1 punt].

- Representa l'emperador August.
- L'emperador és representat com a militar.
- L'estàtua glorifica l'emperador.
- A la cuirassa apareixen representats temes vinculats a la biografia d'August com a governant i militar (pacificació de la Gàl·lia i d'Hispania), els déus protectors de la casa de l'emperador (Diana i Apol·lo) i la figura del seu fillastre i successor, Tiberi.
- El bronze original el presentava calçat; el marbre, fet després de la seva mort, el presenta descalç i divinitzat.
- La presència del dofí i el cupido també es vinculen al caràcter diví del Cèsar.
(Si apareixen cinc dels ítems, ja es pot comptar tot el punt.)

e) Relacioneu les dues imatges escultòriques raonant les similituds i/o diferències quant a: època, estil, iconografia i funció [1 punt].

Diferències [0'75]:

- època grega/romana.
- estil més idealista del Dorífor/més realista de l'August.
- iconografia: el Dorífor representa un atleta/August l'emperador.
- funció: el Dorífor commemorava un atleta victoriós/art propagandístic romà.

(0'25 x ítem correcte.)

Similituds [0'25]:

- La semblança fonamental és que l'August deriva directament del model del Dorífor, estàtua que es coneixia a la Roma imperial: la concepció compositiva, el *contrapposto*, deriven directament del model clàssic de Policlet.

EXERCICI 2

OBRA 2: Santa Sofia de Costantinoble (Istanbul).

a) Dateu i situeu l'edifici en el seu context històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'30]:

- Edificada entre 532-537 (val si diuen primera meitat segle VI).
- Per voluntat de l'emperador Justinià, de Bizanci.
- Autors: Antemi de Tral-les i Isidor de Milet.
(Dos ítems: puntuació màxima.)

Context històric i cultural [0'70]:

- Creació de l'Imperi Romà d'Orient.
- Bizanci com a baluard de la cultura clàssica (compilació de dret...)
- Particularitats derivades de la seva ubicació geopolítica: llengua grega, orientalisme, vies comercials, riquesa artesana i cromàtica.
- La crisi iconoclasta.
- Recuperació i transmissió feudal cap al Romànic.
- La pressió política de l'Islam (caiguda de Constantinoble el 1453).
(Quatre ítems: posar màxima puntuació.)

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu TRES característiques formals i/o conceptuals de la pintura romànica [0'25 l'estil i 0'25 per cada característica]

- Art / Estil bizantí (Segle d'or de l'estil bizantí, ss. V-VII). (0'25)
- **Tres característiques pintura romànica (0'25 x 3):**
  - Predomini de la temàtica religiosa (bíblica i hagiogràfica).
  - Esquematisme, hieratisme, geometria en la representació de les figures.
  - Ús de perspectiva jeràrquica.
  - Pintura mural i pintura sobre fusta en frontals.
  - Colors intensos d'aplicació plana.
  - Pintors o mestres anònims.

c) Descriu la planta, l'alçat i el sistema de coberta de l'edifici i raona els models i influències rebudes [1 punt].

Descripció formal [0'80]:

- Planta centralitzada de creu grega inscrita en una basílica, precedida d'un nàrtex i subdividida en tres naus (central i laterals).
- Existència d'un eix W-E que condueix al presbiteri, on antigament hi havia la iconòstasi.
- Cúpula sobre tambor al tram central quadrat, construïda sobre petxines i contrarestada per quatre pilars.
- Exedres o semicúpules als extrems de la nau central i voltes d'aresta als trams de les laterals i al nàrtex.
- Dos nivells superposats d'arcs de mig punt als murs, la galeria superior destinada a tribuna o *matroneu*.
- Contrast existent entre la sobrietat i solidesa externa i la riquesa i delicadesa de l'interior.
- Llum diàfana a través de les nombroses finestres.
- Columnes de marbre d'ordre bizantí (cimaci del capitell).
- Riquesa policroma dels mosaics, de temàtica bíblica.
(5 ítems: posar màxima puntuació.)

Models i influències [0'20]:

- Tradició clàssica llatina (tipologia de basílica).
- Tradició oriental (cúpules i riquesa cromàtica).

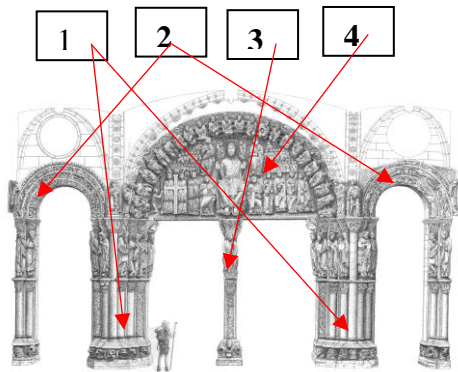
d) Expliqueu la funció i la rellevància d'aquest conjunt arquitectònic [1 punt].

- Religiosa. Església on se celebra la litúrgia i espai per orar. Catedral de Constantinoble i església més important de l'imperi bizantí. Reconvertida en mesquita arran de la conquesta d'Istanbul per l'Islam (construcció de minaret). Actualment és un museu [0'25].
- Instrument de propaganda de la política de Justinià [0'25].
- Lectures de caràcter cosmològic en la distribució de l'espai [0'25].
- Model d'esglésies ortodoxes i mesquites [0'25].

e) Relacioneu, per mitjà de fletxes o la col·locació de nombres, els conceptes que es detallen amb les parts constitutives d'una portalada d'escultura monumental [1 punt].

0'25 cada concepte col·locat correctament.

- (1) Muntans o brancals (*jambas*).
- (2) Arquivoltes (*arquivoltas*)
- (3) Mainell (*parteluz*)
- (4) Timpà (*tímpano*)

EXERCICI 2

OBRA 3: *El Naixement de Venus*, de Sandro Botticelli.

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural [1 punt].

Cronologia [0'20]:

- 1485 (s'admet segona meitat del segle XIX). Segona generació de la pintura florentina del *Quattrocento*.
- L'entorn dels Mèdici.

Context històric i cultural [0'80]:

- Renaixement de la cultura urbana a Europa.
- Cultura humanista i recuperació de l'antiguitat.
- Descobriments geogràfics d'Espanya i Portugal.
- Obertura de noves línies comercials.
- De les ciutats estat a les grans cases monàrquiques europees.
- Reforma de l'església cristiana i escissió confessional d'Europa.
(Si apareixen quatre dels ítems: posar màxima puntuació.)

b) Digueu a quin estil pertany la pintura i enumereu TRES característiques formals i/o conceptuals de l'arquitectura d'aquest estil [1 punt].

Estil [0'25]:

- Renaixentista (Primer renaixement, Renaixement primerenc, *Quattrocento*).

Característiques de l'arquitectura [0'75]:

- Aproximació teòrica i intel·lectual a l'arquitectura.
- Antropocentrisme (home com a microcosmos referencial).
- Recuperació del llenguatge arquitectònic de l'antiguitat (columnes, ordres, entaulaments...).
- Preferència plantes centrals (cercle i quadrat).
- Alçats amb arcs de mig punt i cúpules.
- Una concepció racionalista de l'espai.
(Tres ítems correctes: posar màxima puntuació.)

c) Analitzeu les característiques tècniques, formals i compositives de l'obra [1 punt].

- Pintura al tremp sobre llenç.
- Paradigma de la pintura del primer renaixement florentí.
- Predomini de la línia sobre el color.
- Simetria en la distribució del grups i composició centrada a partir d'un triangle.
- Figures dinàmiques, làngüides, aèries, líriques...
- Elusió voluntària de la perspectiva lineal.
- Antinaturalisme intencionat en els colors (apagats i artificials) i en la llum (diàfana i sense contrastos).
- Referències a l'antiguitat: *contrapposto* i nuesa de la figura central.
(si apareixen cinc dels ítems ja es pot comptar tot el punt).

d) **Expliqueu el tema i els significats atorgats a la pintura de Botticelli [1 punt].**

Tema [0'50]:

- Mitològic i al·legòric.
- Fonts literàries i explicar l'escena (0'25 cada ítem).

Significació [0'50]:

- Botticelli i l'entorn de Lorenzo el Magnifico.
- El neoplatonisme de l'acadèmia florentina: Poliziano, Ficino.
- Amor sacre i amor profà.
- Forta influència de l'estil de Botticelli en la pintura simbolista del segle XIX (Anglaterra i França).

(Dos ítems: màxima puntuació.)

e) **Identifiqueu l'estil d'aquests dos grups escultòrics, i enumereu tres característiques formals comunes [1 punt].**

Estil [0'25]: Barroc (Gianlorenzo Bernini, *Santa Teresa de Jesús* i Francisco Salzillo, *L'oració a l'hort de les oliveres*).

Tres característiques [0'75]:

- Dinamisme/moviment manifest.
- Composició oberta o centrífuga.
- Teatralitat, escenografia.
- Expressivitat.
- Detallisme en el tractament de les textures.

(Tres ítems: posar màxima puntuació.)